

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1626

Solon. Capvt XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68724](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68724)

πρωτοδουλος δὲ ἰδὲα nominat. Ex ijs luce ipsa clarius est, perfectionem eloquentia, quae in Demosthene excitatius viguit, ex Aristotelis praeceptis haustam non fuisse. Nolim tamen hic asserere, non esse utilem perfectis oratoribus Philosophiam; quinimò, nutrix est eloquentiae sapientia, & summam affert in dicendo perspicuitatem, vim, copiam, maiestatem: verum, licet disertis Oratores, qui ante Philosophos, procul dubio emerferunt, à Philosophis postea fuerint adiuti, non ideo praestantior est Philosophia Orationis facultas, cuius munus est, reconditas opes sapientiae proferre in lucem, & flore orationis vestire, sine quo ornatum neglectae in tenebris, & squalore semper iacuisent. Core quidem acuuntur gladij, sed non ideo eos gladijs praestantior; A Philosophis institui possunt Oratores, non ideo sunt Philosophis inferiores.

Huius imago existit apud Puluum Primum in nummate. Vnde Illustrum imaginis 125. Pythi sui Pischei meminit Pausan. in Corinthiacis.

Cicero in Bruto. Hermogene. Longini. Demetrii. Phalaris de Elacur. Aelian de var. hist. 13 cap. 22. Plinius l. 7. c. 5. Id. l. 7. cap. 29.

Illustrum Oratorum Elogia.

R T H E V S.

CAPVT IX.

Hic primus in templo Musarum fertur Rhetoricam docuisse, & posteris librum de arte dicendi conscriptum reliquisse.

H O M E R V S.

CAPVT X.

Orator plenioris Eloquentiae si quis rectè repetat, est ab Homero, nempe hic Orator, & planè orator à Marco Tullio, ab Hermogene Rhetorum praestantissimus, à cæteris vno omnium consensu magister Eloquentiae agnoscitur. Sapiebat profectò Galator ille pictor quisquis fuit, qui Homerum quamquam haud satis verecunda specie, prudenti tamen, & arguta depinxit, quippe vomentem expressit, non eleulenta credo vinum redolentia, sed aurea flumina, circumstantes verò poetas, ea quae ipse euomisset, summo studio colligentes vellem oratores addidisset, quando & ex eodem fonte hauriunt ab eo qui fons ingeniorum à Plinio nominatur, qui & de eorundem praestantia disserens addit ingeniorum gloriae, quis possit agere delectum, per tot disciplinarum genera, & tantam rerum operumque varietatem, nisi fortè Homero vate Graeco nullum feliciter extritis conuenit, siue operis fortuna, siue materia aestimetur, Ex quo diser-

tè, ut caetera Dionysius Longinus Homerum modo Soli Orienti, modo Oceano comparat, & rectè, ut enim Sol fons lucis, Oceanus ortus puteorum, & aquarum omnium patens: Sic Homerus omnis doctrinae, addo cum Iustiano Imperatore, omnis virtutis pater. Atque ut Solis radijs vestiuntur, calore animantur, Oceani venis resperguntur & aluntur omnia: sic ex diuinis Homeri carminibus, lumen, Spiritum, alimentum, nectare, & ambrosia suauis literae perceperunt. Accedit quod ut in sole Oriente, & Occidente gratissimi colores ad oculorum miraculum cernuntur: In Oceano tot rerum opulentia, tot littorum decor, tot insularum amoenitas delectationem conciliat; sic in Homeri Poësi tot margaritae, tot lumina, tot faces, tam varia, tam recondita, tam prompta rerum omnium copia, decus, volupras sine fatierate delectet. Quanquam non est publici saporis Poëta, nec eos capere potest, qui Graecarum literarum imperiti eundem Latine legunt, aut pueriles amplificationes sententiarum ponderi, & eloquentiae grauitati praefereunt. Quos nihil mirum est de Homero pro sui ingenij modulo sentire, longe aliter ille Antipater Sidonius qui non modo Poëtam, sed Oratorem; non oratorem tantum, sed Suadae medullam, nec Suadae medullam modo, sed Suadam ipsam mundi, & magnum os nuncupat τὴν Μερόων πειθὴν τὸ μέγα στόμα, ex quo ad eius statuum aream Apis, in ore vatis mellificans cernitur, in Graecorum carminum florilegio. Procedat igitur fauillis auspicijs, in albis quadrigis Homerus Rhetorum pater, & longam sub se Oratorum vatunquæ seriem prospicere.

Solon.

CAPVT XI.

An te Solonis aetatem de nullo ut diserto, memoriae proditum est (inquit Tullius in Bruto) hic igitur Homero succedat, vir sine dubio magnus, cuius eloquentia, quasi veteris illius Myronis spirans manus horrore simul est, & Religioni.

Apparet in eo ingenium acre, velox, excelsum, quod eloquentiae grauioris sedes est mens sincera, & victor animus; contra quem hoc sedes grandae calamitates possunt, quod aduersus solem de ingenij nebulae. His subsidijs paratur non fucata, & potentiorum libidini seruiliter ancillans; sed recti.

Dion. Long. πρὸς 4. Homeri cum Sole, & Oceano comparatio. Synesius aduersus Graecos. Homeros. Antipater Sidonius in Anthologia.

reēi cultrix oratio magna vocis libertate semper incitata. Qualis ea fuit cum armatus est concionatus contra Pisistratum, iam Tyrannidis satellitio, & assentatoris Senatus favore terribilem ijs qui timere poterant, cuius concionis hoc est exordium *Ἀνδρες Ἀθηναῖοι*: τὸ μὲν εἰμὶ θραύτερος, τὸ δὲ ἀνδρείοτερος. θραύτερος μὲν ἢ μὴ συνέντων τὸ πρατῆρόν μου, ἀνδρείοτερος ἢ τὸ συνέντων ἢ ὁρατῆρόν μου τυραννίδι φοβούμενον. Vini Athenienses alijs quidem sapientior, alijs sum fortior. Sapientior enim illis sum, qui Pisistrati conatus non animaduertunt, fortior autem ijs, qui sciunt illum quidem sed metu silent. Ex vngue leonem agnoscō. Quid cum de Salamine ipsius patria inter Athenienses, & Megareses ferme vsque ad interencionem armis dimicatum esset, multique cladibus acceptis capitale apud Athenienses esse cœpisset, si quis legem de vindicanda Insula ferret: sollicitus Solon, ne vel tacendo, Reipublicæ, vel consulendo, sibi noceret, subitam dementiam simulat; cuius prætextu, non dicturus modo prohibita, sed & facturus erat: Deformis igitur habitu, more vecordium in publicum euolat, confectisque ad rem versibus, quasi diuino furore incitatus, per Præconem quod vetabatur suadet, omniumque animos ita permouet, vt aduersus Megareses bellum extēplo decernerent, Insulaque deuictis hostibus, Atheniensium fieret.

Extant versus apud Laetium.
*Εἶλα δὴ τότ' ἐγὼ φολεῖν ἀνδρῶν ἢ Σικανίτης
 Ἀντ' Ἐθναῖος πατρίδ' ἀμεψάμενος.
 Αἴψα γὰρ ἀν' ἑστέας ἴδα μὲν ἀνδρῶν ποιοσι
 γένοιντο,
 Ἄπικὸς οὐτ' ἄνδρ' τῶν Σαλαμῖν' ἀφέν-
 ται,
 Ἰοῖδάμ' ἐς Σαλαμίνα μαχρὸς μὲνοι παρὲν ἠσὸ
 Ἰμερτῆς χαλεπῶντ' ἀσχος ἀπώσάμενοι,
 Οἷμ' ὡς ἴππας φησὶν Πτολεμαῖου, αὐτ' Ἰσικίτες,
 Ἀκμυατὰ φορεῖ Ἀττικὰ τὴν γῆν ἡμῖν.
 Nam subito fama hac hominū volitabit ad aures,
 Ἀττικὸς vnus adest, qui Salamina fugit.
 Quin Salamina: igitur sarcure deūccus, imus,
 Subdita quod nobis insula restituit.*

Hæc incitata mentis, & vehementis ingenij iudicia; neque verò Philosophiæ perpolitus condimentis humanitatis caruit, quibus plerunque sententiosa eius dicta asperguntur. Quid hoc grauius & illustrius?

Ex νεφέλης φέρεται χιόνος βία ἢ ἡ χαλαρότης, Egregia
 Βροντὴ δὲ ἐκ καταιγίδος γίνεται ἀσφοδῆς, similiuude
 Ἀνδρῶν δὲ ἐκ μεταλλῶν πόδες ὀλλεται.

Ex nube vis niuis grandinisque uacillat:
 Ex Lucenti fulgure ruunt tonitrua.
 Sic ex spectabili magnorum uirorum fortuna perniciēs creantur Reipub.

At illud etiam Philo Tudaus purpatis suis inseruit.

Ἐξ ἀψύμων ἡ θάλασσα ταράσσεται, ἢ ἡ τῆς ἀνεμῶν αὐτῆς

Μὴ κινῆ, πάντων ἐστὶ δειχματάτη.
 Ventis asperatur mare, sua alioqui natura lenissimum.

Sic animus, licet per se tranquillus, alienis motibus percellitur. Tam verò eius cum Cræso congressus, & Regina illa mens, neruosa eloquentiæ uiribus incitata, quid non habet admirationis? hæc sapiens, & suavis eius ad Regem oratio.

Ὁ βασιλεῦ Λυδοῦν πρόστ' ἄλλα μελέεις ἐχέειν ὁ θεὸς ἰδῶκε, καὶ θραύτας ἐνός εὐθαρσῆς ὡς εἶκοιεν, καὶ δημόλειος οὐ βασιλικῆς οὐδέ λαμπρῆς ὑπὸ μεζιότητος ἢ μὴν κτεσερι, ἢ τόχας ὄρθσα παλοδοσσῆς χρέμδρον ἀεὶ τὸν βίον, ὅτε κ' ἴα τῆς παρῆσιν ἀγαθοῖς μέγα φρονεῖν, οὐδὲ δαυμῆζειν ἀνδρὸς εὐτυχίαν μεταβολῆς χρόνου ἔχουσαν. ἐνεσι γὰρ ἐκείσε ποικίλον δὲ ἀδύλα τὸ μέλλον, ὅθ' εἰς τέλος ὁ δαίμων ἐθετο τὴν εὐπραξίαν, ὅτον εὐδαίμονα νομίζομεν. ὃ δὲ ζῶντος ἐξ ἐξ κινδυνεύοντος ἐν δὲ βίῳ μακαρισμὸς ὡς περ ἀγνοῖζομένε κίρυγμα, καὶ ἐφρανόσ' ἐστιν ἀεὶ βραχὺς καὶ ἀκωρος, quæ si latine reddo. Gracis quidem hominibus, ὁ Rex Lydorum, ut in cæteris, mediocritatem, sic sapientiam moderatam, popularem, & liberam, si nō Regiam illam splendidamq; fortunā concessit Deus. Quæcum varijs fortuna uentis hæc mortalium conditionem uideat obnoxiam, neque presentium bonorum affluentiam nos arroganter efferi, neq; hominis uilius fluxam felicitatem mirari sinit. Quandoquidem unicuique nostrum futurum uarium est et ignotū. Itaque cui prospere & aquabilis fortuna ad extremum vsque diem obstitit, hunc beatum predicamus. Eius uerò, qui etiam tum huius uita consistatur periculis, felicitas, non secus ac dimicantis Athleta uictoria, salua est, & incerta.

Plut. in Solone.

Solonis oratio ad Cræsum, suaui & moderato charactere.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN